

Q&A voor de kunstvakken in het anderhalvemeterleslokaal

COVID-19: hoe te handelen in de kunstlessen?

VONKC en VLS stelden ter nadere uitwerking van het voorlopig protocol-vo een aantal specifieke vragen aan *Voion, het Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds voortgezet onderwijs*.

Omwille van eenduidigheid van de verstrekte informatie, baseert [Voion](#) zich uitsluitend op informatie van het RIVM. Alle onderstaande informatie is te terug te vinden op de [website van het RIVM](#) en is in lijn met:

- het [definitieve protocol voor het voortgezet onderwijs](#) van de sociale onderwijspartners VO-raad, FvOv, AOb en CNVo;
- het [servicedocument](#) van sectorraad Praktijkonderwijs, de Stichting Platforms VMBO en Lecso dd. 19-05-2020.

De vragen en antwoorden

Handen wassen

We wassen onze handen vaak en goed (40 – 60 sec.). [Zie RIVM](#) en [dit verhelderende filmpje](#) waar Voion ons op attendeert.

Water en zeep of handgel?

Je maakt je handen het beste schoon met water en zeep. Zo kun je het beste ziekteverwekkers verwijderen. Ook van vieze of plakkerige handen. Handalcohol of -gel werkt minder goed bij vieze of plakkerige handen. Gebruik desinfecterende handgel alleen wanneer er voor een langere tijd geen plek is om je handen met water en zeep te wassen. In andere gevallen is het voldoende als je ervoor zorgt dat je niet met je handen in het gezicht komt en meteen als je thuis komt goed je handen met water en zeep wast.

Het is belangrijk dat je een desinfecterende handgel alleen gebruikt als dit echt nodig is. Als je het te vaak gebruikt, kunnen de ziekteverwekkers ongevoelig worden. Het doodt de ziekteverwekkers dan onvoldoende. Als op de handgel staat dat het desinfecterend is én er staat een toelatingsnummer op het etiket, dan is bewezen dat het ziekteverwekkers doodt. In sommige gevallen staat er op een handgel niet dat deze desinfecterend is. Het is dan niet bewezen dat het voldoende werkt tegen ziekteverwekkers zoals het nieuwe coronavirus.

(Bron: RIVM)

VOORWERPEN

Reinigen/schoonmaken of ontsmetten/desinfecteren van voorwerpen?

We spreken bij voorkeur over schoonmaken. Met schoonmaken wordt het doel al bereikt; het onschadelijk maken / 'doden' van het Coronavirus.

Waarom moet een schoonmaakmiddel voldoen?

Het Coronavirus wordt met water en zeep gedood. Het Coronavirus desintegreert in een basische oplossing, daarom werkt allesreiniger ook goed als schoonmaakmiddel en ontsmettingsmiddel. Je zou m.b.t. Coronavirus kunnen zeggen je al desinfecteert met zeepsop of allesreiniger.

Welke 'schoonmaakmiddelen' voldoen juist niet?

Alles dat anders is dan zeepsop of allesreiniger werkt minder goed. [Zie RIVM](#).

Waarom wordt de openbare (buiten)ruimte niet gedesinfecteerd?

We raden af om in openbare (buiten)ruimte desinfectiemiddelen te gebruiken. De kans is zeer klein dat iemand besmet wordt via bijvoorbeeld vloeren, bankjes, speeltoestellen in een speeltuin of relingen op het station. De kans om ziek te worden, is nog kleiner als je je gezicht niet aanraakt met je handen. Was je handen met water en zeep gelijk als je thuis, op school of op je werk bent aangekomen.

Het is niet nodig om desinfectiemiddelen te sproeien of om buitenmeubilair zoals speeltoestellen en bushokjes te desinfecteren. Het voegt niets toe en het kan schadelijk zijn voor mens en milieu. Daarbij kunnen ziekteverwekkers ongevoelig worden voor een desinfectiemiddel als je het vaak gebruikt. Het desinfectiemiddel werkt dan niet meer. In grote openbare binnenruimten, zoals stations of winkelcentra, is het voldoende om schoon te maken met water en zeep of een allesreiniger. In Nederland zijn er geen middelen toegelaten voor het grootschalig desinfecteren van openbare (buiten)ruimte door middel van sproeien of vernevelen.

(Bron: RIVM)

Op alles dat door een besmettelijk persoon wordt aangeraakt, kunnen virusdeeltjes achterblijven. Dan is de vraag hoe groot de kans is dat iemand door aanraking van die besmette oppervlakten, zelf ziek wordt. Volgens het RIVM is die kans niet groot, maar niet uit te sluiten. [Zie RIVM](#).

Kan ik ziek worden van het nieuwe coronavirus als ik ergens spullen of oppervlakken aanraak of vastpak?

Je kunt, net zoals altijd, spullen of oppervlakken aanraken of vastpakken, zoals post, pakketjes of een bos bloemen. Voorkom daarna dat je je gezicht aanraakt en was meteen je handen goed met water en zeep. Er is dan geen kans dat je ziek wordt als je spullen vastpakt of oppervlakken aanraakt.

Besmetting door een bacterie of virus via oppervlakken is mogelijk [1]. Voor coronavirussen die SARS en MERS veroorzaken is het echter niet duidelijk of oppervlakken een rol spelen [2]. Inmiddels blijkt uit onderzoek dat het nieuwe coronavirus wel enige tijd kan overleven op verschillende materialen [3,4]. Deze onderzoeken vonden plaats onder gecontroleerde en ideale omstandigheden. Het is mogelijk dat weersinvloeden en een hogere luchtvochtigheid tot minder virusdeeltjes leiden [4,5]. De hoeveelheid virus dat via een ziek persoon op een oppervlak terechtkomt zal ook sterk verschillen.

De belangrijkste besmettingsroutes blijven overdracht via druppels door niezen/hoesten en via de handen. Volg daarom de bestaande hygiëneadviezen en maatregelen die voor iedereen gelden.

(Bron: RIVM)

Voorwerpen die je met je handen gebruikt

Maar om het zekere voor het onzekere te nemen, hebben de sectorraad Praktijkonderwijs, de Stichting Platforms VMBO en Lecso, in hun servicedocument expliciet voor gekozen om **'spullen' die gezamenlijk worden gebruikt** na ieder gebruik te reinigen (zie C5 op p. 15). Het gaat er dus **niet om wat** het is - een potlood, basgitaar of camera - maar of het **om gedeeld gebruik** gaat.

Dus ongeacht wat het is, bij meerdere gebruikers dient het betreffende voorwerp schoongemaakt te worden met bij bijvoorbeeld vochtige schoonmaakdoekjes (water en zeep, allesreiniger).

Doekjes: wegwerp, wasbaar?

Vanwege logistieke overwegingen verdienen wegwerpdoekjes de voorkeur, tenminste als ze een keer worden gebruikt en daarna meteen worden weggegooid.

Wanneer voorwerpen binnen een les van gebruiker wisselen, moeten ze dan gereinigd worden?

Ja, zie het servicedocument van de sectorraad Praktijkonderwijs, de Stichting Platforms VMBO en Lecso.

Hoe lang kan het COVID-19-virus overleven op voorwerpen?

Dat is vooralsnog onduidelijk, per type oppervlak varieert dat van uren tot dagen. (zie hierboven: Kan ik ziek worden van het nieuwe coronavirus als ik ergens spullen of oppervlakken aanraak of vastpak?)

Kun je voorwerpen tijdelijk uit gebruik nemen en ze na een tijdje weer zonder schoonmaken gebruiken?

Nee, het is niet de bedoeling om gebruiksvoorwerpen, die door het gebruik ervan besmet kunnen zijn met het Coronavirus, zonder schoon te maken weer in gebruik te nemen.

Waar is gebruik van rubber handschoenen aan te raden?

- Overall waar tot de Corona-uitbraak aangeraden werd rubber handschoenen te dragen, kunnen die ook nu worden gedragen. Deel die handschoenen niet met anderen, tenzij deze eerst zijn ontsmet.
- Het dragen van wegwerphandschoenen om beschadiging van de huid als gevolg van veelvuldig handen wassen te voorkomen is zinvol.
- Handschoenen als persoonlijk beschermingsmiddel tegen Corona heeft alleen zin als de persoon die de handschoenen draagt tussentijds niet aan zijn/haar gezicht komt en na gebruik de handschoenen op de juiste wijze uittrekt.

Voor Film

Leerlingen kunnen niet meer vrij door de hele schoolgebouw werken. Het schoolgebouw zal in vrijwel alle gevallen beperkt zijn opengesteld en er zullen vaste verkeersroutes door school en op het schoolterrein zijn gemarkeerd. Buiten het schoolplein is er meer ruimte om te filmen. Leerlingen zullen ook buiten de 1,5 meter afstand moeten bewaren.

Aanrakingen bij Dans (elkaar, vloer, inventaris)?

Elkaar aanraken is nog niet mogelijk zonder persoonlijke beschermingsmiddelen en is in het kader van onderwijs niet toegestaan. Ook voor dansonderwijs gelden alle bestaande hygiënemaatregelen.

Dans zal zich moeten houden aan 1,5 meter. Dat betekent een restrictie van mogelijke dansvormen in combinatie met de beperkte ruimte binnen. Dansonderwijs buiten biedt meer

mogelijkheden om 1,5 meter afstand te realiseren. Zie bij de collega's van de KVLO voor meer informatie over alleen buiten of mogelijk ook binnen lesgeven:

[Voor po en so](#)

[Voor vo en praktijkonderwijs](#)

[Voor vso](#)

Zingen

Is het toegestaan om te zingen in een klas? Nee, het RIVM raadt af om samen te zingen.

De sector voortgezet onderwijs kan alleen terugvallen op het RIVM, het voorlopige sectorprotocol en het servicedocument de sectorraad Praktijkonderwijs, de Stichting Platforms VMBO en Lecso. In de laatste twee is nog niets opgenomen over zingen in een klas. Voor het RIVM is het risico nog onduidelijk. [Zie RIVM](#).

Is het veilig om te zingen met een band/koor/groep?

Mogelijk geeft het een verhoogd risico op verspreiding van het nieuwe coronavirus als mensen met een groep gaan zingen. Dat wordt nog onderzocht. Zolang we dit niet zeker weten, raden we af om samen te zingen.

Houd er rekening mee dat evenementen en georganiseerde samenkomsten in principe ook niet toegestaan zijn (zie [rijksoverheid.nl](#)). Verder gelden er algemene maatregelen, namelijk:

- Blijf thuis als je klachten hebt
- Houd altijd 1.5 meter afstand van elkaar

Idealiter voorziet het sectorprotocol en/of het servicedocument in voorschriften voor specifieke activiteiten. Bijvoorbeeld met betrokkenheid van de relevante vakverenigingen en vmbo platforms. Zij zijn in staat te *adviseren over* welke voorschriften uit de diverse sectorprotocollen *relevant zijn* bij aspecten van het verzorgen van onderwijs in de verschillende vakken. Dat impliceert geenszins een oordeel over de veiligheid van die voorschriften (zie bijvoorbeeld: [KBZON](#) en [VLS](#)).

Verdere informatie voor Muziek

Musiceren in aparte cabines is mogelijk. Ten aanzien van hygiëne geldt dat na ieder gebruik oppervlakken waarop het Coronavirus kan neerslaan of worden afgezet, worden gereinigd en dat de cabine, analoog aan het regime van een klaslokaal tussen gebruikers wordt geventileerd (volledige doorspoeling van de ruimte met 'schone' lucht).